

Drugi članki ali sestavki / 1.25

Magda Peršič

POROČILO ETNOLOŠKEGA ODDELKA NOTRANJSKEGA MUZEJA POSTOJNA ZA LETO 2001

Tudi leto 2001 ni prineslo rešitve prostorskega vprašanja Notranjskega muzeja. Če gre verjeti izrečenemu, se muzeju v bližnji prihodnosti obetajo novi prostori, obljubljeni že prejšnja leta.

Etnološki oddelek Notranjskega muzeja je lani pridobil 430 preslikav fotografij iz arhiva TD Postojna, TD Predjama, TD Parje, vaškega društva Čodr, arhiva Radia 94, družinskega arhiva ge. Hoenn, družine Smerdu in od drugih posameznikov. Diateka se je povečala za 363 enot predvsem s posnetki iz Postojne in njene okolice.

Raziskovalno in terensko delo: februarja, marca in aprila sem porabila 11 terenskih dni za raziskavo o pustni povorki v Postojni, maja in junija pa 12 terenskih dni za raziskavo šeg v Šmihelu pod Nanosom. V drugi polovici leta sem porabila še 16 dni za zbiranje gradiva o šegah na Pivškem. V arhivu Turističnega društva Postojna sem pregledala gradivo o pustovanju oziroma pustni povorki v Postojni od leta 1970 do 2001. Podatke o pustovanju in udeležbi na povorki sem poiskala še v TD Predjama in Parje ter jih uporabila za prispevek Pustna povorka v Postojni na mednarodnem simpoziju o maskah in maskiranju v Cerknem.

Za raziskavo o šegah v Šmihelu sem pripravila vprašalnik o šegah za raziskovalce – člane vaškega društva Čodr – in preostale vaščane. Raziskava oziroma terensko delo je potekalo v okviru etnološke delavnice, ki sem se je udeležila kot strokovna sodelavka oziroma mentorica etnološke skupine. Sodelujoče sem seznanila z etnološkim pristopom v metodičnem in tematskem pomenu, usmerjala njihovo zanimanje na določene teme, preverjala podatke, spremljala posameznike pri informatorjih in zatem te sama obiskala ter preverila in dopolnila ustno gradivo o raziskovalni temi. Zaradi časovne stiske terenskega gradiva ni bilo mogoče kabinetno obdelati v okviru etnološke delavnice, zato sem raziskavo sama dokončala in pripravila muzeološki scenarij.

Od avgusta do konca leta sem zbirala gradivo za raziskavo šeg na Pivškem, napisala del besedila in v okviru priprave monografije naredila delni izbor fotografij za skeniranje.

Razstavna dejavnost: v sodelovanju z vaškim društvom Čodr sem na podlagi raziskovalne naloge o šegah v Šmihelu pod Nanosom pripravila priložnostno razstavo V nedeljo popoldne; šege v Šmihelu, ki je bila sestavni del prireditve Jakobov dan v Šmihelu 29. junija. Tematsko so razstavo sestavljale šege življenjskega in letnega kroga ter delovne šege, ki so bile predstavljene s fotografijami na petih panojih (2,60 × 1 m). Panoji so tematsko zaokrožali eno izmed zgodovinskih obdobij: medvojni čas s prvo svetovno vojno, povojno obdobje z drugo svetovno vojno in devetdeseta leta. Tematsko koncipiran pano »V nedeljo popoldne« pa je predstavljal posebne navade Šmihelcev v vseh treh omenjenih obdobjih.

Fotografsko gradivo so dopolnjevali originalni predmeti oziroma njihove kopije, izdelane po predlogi. Osrednji predmet razstave je bila predstavitev ene izmed najbolj priljubljenih šeg v Šmihelu v vseh treh obdobjih – nabor. Nabor je bil prikazan v obliki okrašenega valja, ki je posnemal naborniški voz. Na valju so bili trije klobuki – za vsako zgodovinsko obdobje eden. Rdečo nit razstave so dopolnjevali naravni materiali (praprot, cvetje, smrečje), ki so hkrati sestavni del večine raziskanih šeg v Šmihelu. Razstava je obiskovalce navdušila, saj si jo je v dveh dneh ogledalo vsaj šeststo.

Pedagoško delo: strokovno pomoč sem ponudila dvema študentoma etnologije in trem študentom Visoke šole za hotelirstvo in turizem v Portorožu ter obiskovalcem muzeja. Zgodovinskim krožkom na OŠ Prestranek in Knežak sem bila somentorica pri raziskovalni nalogi Prehrana na Slovenskem. Strokovno sem sodelovala z vaškim društvom Čodr in bila mentorica etnološke delavnice o šegah v Šmihelu. Za slušateljke tretje univerze sem imela v SEM predavanje o polharstvu na Notranjskem in v Sloveniji. Avtorju oddaje o polharstvu na Notranjskem v izvedbi Studia Proteus iz Postojne sem posredovala strokovne podatke.

Strokovno sodelovanje in izobraževanje: s TD Loška dolina, TD Postojna, TD »Podgura«, TD Parje, TD Predjama, vaškim društvom Čodr, Inštitutom za raziskovanje krasa, Ribiško družino Cerknica ter s posameznimi kustosi in etnologi.

V okviru muzejske sekcije SED sem pripravila vprašalnik Etični kodeks za slovenske etnologue v muzejih.

Obiskala sem muzeje v Sloveniji in tujini ter si ogledala kar nekaj razstav in etnološko-folklornih prireditev.

Udeležila sem se delavnic z etnološko tematiko na Postojnskem (izdelovanje adventnih vencev, miklavževanje, božične jaslice ...) in strokovnih srečanj (Biološko središče Ljubljana, Muzejska sekcija SED ...).

Udeležila sem se tudi zborovanja muzealcev v Velenju in strokovne ekskurzije v okviru posveta Muzejske zbirke Slovencev v Italiji.

Publicistično delo: avtorsko sem prispevala tri besedila (Notranjec, Bločan, Čufar) za Leksikon etnologije Slovencev, ki ga pripravlja Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, napisala povzetek referata o pustni povorki v Postojni in pripravila spremno besedilo za zloženko ob razstavi V nedeljo popoldne; šege v Šmihelu.

Razno: kot sindikalna zaupnica muzeja sem se udeležila treh sestankov Sviza na republiški ravni v Ljubljani in enega regionalnega v Postojni. Sodelovala sem na strokovnem seminarju za sindikalne zaupnike s področja znanstvenoraziskovalne in kulturne dejavnosti pri Svizu na Otočcu, in sicer od 13. do 14. marca. Pripravila sem pripombe k predlogu sistemizacije muzeja, o katerem smo se sodelavci in v. d. direktorja pogovarjali na sestanku, in štiri sestanke sindikata. Stalno spremljam Svizova obvestila in z njimi seznanjam sodelavce.